

Verslag bijeenkomst raadswerkgroep Omgevingswet **concept dd 24 februari 2026**

Datum: 29 januari 2026

Tijd: 20:00-22:00

Locatie: Speakerscorner

Voorzitter: [redacted]

Aanwezig: [redacted] (CDA), [redacted] (Samen voor Asten), [redacted]

[redacted] (VVD), [redacted] (PGA), [redacted] (griffie), [redacted] ambtelijke

ondersteuning [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

Afwezig: [redacted]

1. Aanleiding werkgroep:

Vorige bijeenkomsten: raadswerkgroep ruimtelijke procedures (april 2024) en themabijeenkomst beleidscyclus/inrichten beleidshuis Omgevingswet (juni 2025). Uit de werkgroep van april 2024 volgde dat er een vervolgsessie moest komen over evaluatie raadsadviesrecht en een update over het omgevingsplan. Uit de themabijeenkomst van juni 2025 over de beleidscyclus volgden enkele concrete vragen (procesvoorstel beleid, volstaat de omgevingsvisie nog). Deze onderwerpen worden vandaag besproken.

Punt van orde: voor het procesvoorstel beleid wordt vandaag gefocust op het nieuw/ te vernieuwen beleid. Er ligt ook een opgave op het gebied van bestaand/oud beleid, dat in sommige gevallen om een raadsbesluit zal vragen (intrekken verouderd of afgerond beleid of het 1-op-1 overnemen van bestaand beleid dat nog van kracht moet blijven in de omgevingsvisie). Dit zijn vooral formele besluiten (geen inhoudelijke discussie over kaders of rolverdeling verwacht), en worden met het oog op de beschikbare tijd van vandaag achterwege gelaten.

2. Verslag van 16 april 2024:

Te lang geleden om nog inhoudelijk te bespreken.

3. Beleidscyclus Omgevingswet (OW):

Met de komst van de OW zijn er nieuwe instrumenten (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan) en nieuwe bevoegdheden. Afgelopen 2 jaar hebben we gemerkt dat het toepassen van deze instrumenten en bevoegdheden tot discussie leidt. Volgens de OW is het college bevoegd om programma's vast te stellen, maar dit is in de praktijk wel heel kort door de bocht. Het is belangrijk een goede samenwerking tussen raad en college neer te zetten, zodat je samen tot de goede besluiten komt.

Bij de themabijeenkomst van juni 2025 is gevraagd een procesvoorstel met verschillende varianten uit te werken. Hiertoe is een memo bij de vergaderstukken gevoegd, met 3 procesvoorstellen, voor zowel het opstellen/vaststellen van programma's, als voor de omgevingsvisie. Doel van vandaag: de varianten bespreken, input van de werkgroep ophalen, vervolgspraken maken (hoe dit verder te brengen naar de nieuwe raad).

A. Procesvarianten voor het programma:

- De OW is duidelijk waar de bevoegdheden liggen (omgevingsvisie=raad, programma=college, omgevingsplan=raad), maar in de recente programma's stonden soms nieuwe kaders (=bevoegdheid raad) of was de link met de kaderstellende omgevingsvisie (=bevoegdheid raad) onvoldoende gelegd. De werkgroep geeft aan dat hierdoor de discussies ontstonden en vraagt zich af of het juridisch wel kloppend is.
- Ambtelijk wordt aangegeven dat de omgevingsvisie een globaal karakter heeft en dat er daarom voor is gekozen om in sommige programma's sommige globale kaders verder uit te werken. Juridisch mag dit. De werkgroep geeft aan dat het dan wel belangrijk is dat de omgevingsvisie hier uiteindelijk op aangepast wordt, zodat hier alle kaders op 1 plek te vinden zijn.
- De werkgroep geeft aan dat de omgevingsvisie op deze manier ook het dynamische document kan zijn dat beoogd was. Hierbij vraagt ze wel aandacht voor goede participatie en bij de vraag wanneer dat georganiseerd wordt (bij de afzonderlijke programma's of ook bij het actualiseren/aanpassen van de omgevingsvisie).
- Bij de onderhandelingen richting een nieuw coalitieakkoord moeten we alert zijn dat op deze manier gewerkt wordt. Ambities moeten landen in de omgevingsvisie en niet in allemaal "losse" nieuwe visies. Ambtelijk wordt aangegeven dat de organisatie hier aandacht voor heeft en in dit kader ook de term "beleidsdieet" hanteert. Om op deze manier te kunnen werken moeten we ons beleidsproces en beleidshuis goed inrichten. Uiteindelijk werken we dan met een actuele dynamische omgevingsvisie, een opgeruimd beleidshuis, programma's die onder de kaders in de omgevingsvisie hangen en een goed ingericht Digitaal Stelsel OW, zodat alles op 1 plek te vinden is.
- Input werkgroep op de procesvarianten programma:
 - Het stappenplan op pagina 2 van het memo is een goede kapstok. Het kan ook in de vorm van een nota van uitgangspunten.
 - Wat de procesvoorstellen voor het programma betreft is de werkgroep van mening dat het college het best kan bepalen bij welke programma voor welke variant wordt gekozen en dit in het procesvoorstel beschrijft. Voor routineklussen is variant 1 prima, voor meer strategische klussen wordt als tip meegegeven om in het begin vaker voor variant 2 of 3 te kiezen, zodat de raad kan wennen aan de nieuwe stoel waarop hij zit en het vertrouwen heeft in een goede samenwerking en afstemming met het college. Zorg hierbij voor een goed BOB-proces, waarin het college zorgvuldig nadenkt over de beeld- en oordeelsvorming van de raad ten behoeve van een soepele besluitvorming. En neem het op in de Dynamische Termijnkalender.
 - De werkgroep heeft behoefte aan een overzicht wat ze op dit gebied kan verwachten: staan alle kaders in de omgevingsvisie of moet deze nog worden aangepast (bijvoorbeeld omdat de hoofdlijnen van bestaand beleid er nog onvoldoende in zijn opgenomen of omdat er nieuwe kaders uit het coalitieakkoord volgen)? Op welke onderdelen verwacht het college dat er nieuwe programma's moeten komen en wanneer verwacht zij dan procesvoorstellen/nota's van uitgangspunten te kunnen voorleggen?
 - De werkgroep vraagt er aandacht voor om de betrokkenheid van de raad op deze manier goed te borgen via de omgevingsvisie en de programma's. Hiermee wordt ook geborgd dat besluitvorming door de raad over doorwerking van deze beleidsdoelen naar juridische regels in het omgevingsplan ook soepel zal verlopen. Als de betrokkenheid van de raad onvoldoende in de bovenliggende instrumenten wordt geborgd, zal besluitvorming over het omgevingsplan discussie op kunnen leveren.

- Een optie is ook nog dat de raad bij het vaststellen van kaders in de omgevingsvisie de opdracht geeft om deze kaders uit te werken in een programma.

B. Procesvarianten voor de omgevingsvisie:

- Er is al veel besproken. Input werkgroep op de procesvarianten omgevingsvisie:
 - Maak een overzicht op welke onderwerpen de omgevingsvisie moet worden aangepast (actualisatie op vastgestelde/geldende beleidskaders).
 - Daarmee is het raamwerk voor de raad weer duidelijk en kan vanuit 1 strategisch document gewerkt worden.
 - Ook ligt er hiermee de juiste basis om waar nodig de kaders uit te werken in een programma of in juridische regels in het omgevingsplan.
 - Daarna kan wellicht jaarlijks een "veegronde" worden gehouden om de visie actueel te houden. Dit kan als de werkwijze routine is geworden. Dan kan ook het delegatiebesluit op het gebied van het aanpassen van de omgevingsvisie goed worden ingezet.

De werkgroep concludeert als volgt:

- **Het college heeft de taak om de raad in positie te brengen bij zowel de omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan en werkt hierbij volgens het BOB-model en met inzet van de DTK. Het college heeft hierbij de vrijheid om te bepalen op welke wijze zij hier invulling aangeeft bij de programma's (welke procesvariant wordt toegepast; hangt van het onderwerp af). Voor de omgevingsvisie wordt een actualisatie voorbereid om hem in overeenstemming te brengen met bestaand of recent vastgesteld beleid. Voorlopig kan dan nog verder gewerkt worden met deze omgevingsvisie, mits deze up to date wordt gehouden.**
- **Tot slot: neem dit mee richting de onderhandelingen voor een nieuw coalitieakkoord en bij het inwerken van de nieuwe raad. Wellicht moet dit als opdracht worden geformuleerd (ook ivm tijd en capaciteit).**

4. Raadsadviesrecht:

Na inwerkingtreding OW kwamen de procedures niet direct op gang. Dit begint nu te komen; in de laatste cyclus waren er 4 bopa's met raadsadviesrecht. De behandeling in de commissie ging goed; weinig debat over gevoerd (als hamerstuk door naar raad). De werkgroep geeft aan dat dit ook komt omdat in deze procedures sprake was van een verbetering van de ruimtelijke situatie ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. Dan is er ook weinig debat nodig. De vraag werd om die reden in de commissie gesteld of deze zaken wel voor raadsadviesrecht moesten worden voorgelegd.

Ambtelijk wordt aangegeven dat dit inherent is aan de lijst van gevallen waar raadsadviesrecht voor geldt. De vraag is: moet deze lijst dan worden aangepast? Hier verschillen de meningen over, aangezien (bijvoorbeeld) het toevoegen van 5 woningen in het ene geval een hamerstuk kan zijn, maar in het andere geval maatschappelijke onrust veroorzaakt. Er komt nu bovendien een aantal "zwaardere" bopa's aan voor raadsadviesrecht (zie het overzicht in de presentatie). De werkgroep doet de suggestie eventueel categorie 2 bedrijven toe te voegen bij een geval waarbij omgeschakeld wordt van agrarisch naar niet-agrarisch bedrijf.

De werkgroep verwijst naar het voorbeeld van de Aldi. Daar was al goede inhoudelijke betrokkenheid van de raad in de voorbereidende fase.

Gevraagd wordt of het mogelijk is dat procedures als een lopende band inzichtelijk zijn, waarna de raad(scommissie) kan aangeven welke gevallen nader besproken moeten worden. Ambtelijk wordt aangegeven dat er bij voorkeur gewerkt wordt met principeverzoeken of concept-aanvragen. Er kan gekeken worden of deze al naar de commissie kunnen (ofwel als lijst van adressen waarvan de commissie kan aangeven welke ze nader wil bespreken, ofwel naar inschatting van het college voor wensen en bedenkingen, nog voordat er sprake is van het formele adviesrecht). Omdat dit in de voorfase zit is er nog geen sprake van een wettelijk lopende termijn. De kans is dan groter dat, als de formele aanvraag wordt ingediend, de wettelijke termijn beter haalbaar is, al is onze raadsacyclus niet altijd snel genoeg.

De werkgroep informeert of het college, in geval een initiatiefnemer meteen een formele aanvraag indient in plaats van een principeverzoek of concept-aanvraag, de uitgebreide procedure van toepassing mag verklaren. Dit kan als voldaan wordt aan de wettelijke voorwaarden hiervoor (dat er sprake is van ruimtelijke impact *en* bezwaren worden verwacht of de initiatiefnemer verzoekt om of instemt met de uitgebreide procedure).

De werkgroep concludeert als volgt:

- **Leg waar mogelijk in de voorfase de bopa's waar adviesrecht voor gaat gelden voor aan de commissie, zodat zij er vast kennis van kan nemen (beeldvorming binnen het BOB model), waar nodig vast een stukje inhoudelijke behandeling doen en op deze manier de procedure van het daadwerkelijke adviesrecht soepeler kan verlopen (oordeelsvorming en besluitvorming). Dit kan ook worden meegenomen in de nota van uitgangspunten (of de andere vorm die gekozen wordt) waar bij punt 3a van deze vergadering over gesproken is. Overleg dit wel met de initiatiefnemer, omdat het dan een openbaar stuk wordt.**
- **Eind van het jaar (als er meerdere procedures, ook met zwaardere gevallen, voor adviesrecht zijn voorgelegd): toewerken naar de evaluatie van het adviesrecht, waar eerder afspraken over zijn gemaakt (zou binnen 2 jaar na inwerkingtreding Omgevingswet plaatsvinden; er moeten echter wel voldoende gevallen van adviesrecht behandeld zijn om te kunnen evalueren).**
- **Bij deze evaluatie kan dan ook naar de lijst van gevallen van adviesrecht worden gekeken. De werkgroep geeft aan dat naast zaken als antennemasten en verdeelstations ook erfgoed en monumentale bouwwerken onderwerp moeten zijn voor adviesrecht en wil bij de evaluatie kijken of dit zelfstandige onderwerpen voor de lijst moeten worden of onder de categorie "adviesrecht ivm een bestuurlijk-politiek gevoelig onderwerp" vallen.**

Tot slot: naar aanleiding van de uitspraak in Terneuzen wordt er op gewezen dat het adviesrecht van de raad bindend is, maar dat hij haar motivering wel op inhoudelijke gronden moet baseren.

5. Omgevingsplan:

De stand van zaken wordt geschetst. Na de wensen en bedenkingen van de commissie zijn de onvolkomenheden uit het concept ontwerp Woongebied Asten gehaald. Het plan staat op de preomgeving en wordt nu gereed gemaakt voor de formele inzage. De organisatie zal spreekuren organiseren (geen informatieavonden; is minder geschikt in dit geval). Er worden weinig zienswijzen verwacht. Rond de zomer gaat het plan voor vaststelling naar de (nieuwe) raad.

Voor het vervolg:

- In tegenstelling tot eerdere planningen zijn er gebieden samengevoegd. Er komt nu 1 fase waarin de rest van de bebouwde komgebieden (Heusden en Ommel) zit (kopie van Woongebied Asten) met het centrumgebied en bedrijventerrein. Vaststelling voorzien in 2027. In dit plan worden ook alle inmiddels verleende bopa-vergunningen verwerkt.
- Daarna komt het ingewikkeldste gebied: buitengebied. Ook in die tranche worden verleende bopa-vergunningen meegenomen.
- Ook moeten alle verordeningen nog in de regels worden opgenomen (voor zover het onderdelen die toezien op de fysieke leefomgeving betreft). Dit moet nog ingepland worden. De bruidsschat wordt al wel stukje bij beetje in de deelplannen verwerkt.
- Asten loopt niet voorop met het omgevingsplan, maar zeker niet in de achterhoede.
- De werkgroep vindt het omgevingsplan inhoudelijk niet zo spannend, maar vindt het vooral belangrijk te zien hoe het straks goed werkend wordt en hoe er vervolgens mee gewerkt gaat worden. Ambtelijk wordt verwacht dat het eenvoudiger wordt, maar pas als het omgevingsplan helemaal staat. Tot die tijd werken we in een hybride situatie.

6. Vervolg werkgroep:

De verkiezingen komen er aan. Aangegeven wordt dat een werkgroepstructuur nuttig en prettig is (deze werkgroep, maar ook andere werkgroepen, zoals financiën, sociaal domein, vitale democratie). De werkgroep vindt het nuttig om ook in de toekomst een overlegvorm over dit soort ruimtelijke onderwerpen te houden, mits goed wordt nagedacht over de agenda en de planning. Er wordt geen heil gezien in een standaard vergadering die 2 keer per jaar plaatsvindt; plannen naar behoefte en noodzaak.

Conclusie werkgroep: na de verkiezingen/installatie nieuwe raad een voorstel doen en de fracties vragen om afvaardiging.

Verslag: